

ZAPISNIK
**sa prve zajedničke sjednice Odbora za zdravstvo, rad i socijalno
staranje i Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne
Gore, održane 25. oktobra 2013. godine**

Sjednica je počela u 11.15 časova.

Predsjedavali su: Zoran Jelić¹ i Aleksandar Damjanović, predsjednici odbora.

Sjednici su ispred Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje prisustvovali poslanici: Neven Gošović, Zoran Srzentić, Zorica Kovačević, Halil Duković, Izet Bralić i Janko Vučinić

Sjednici su ispred Odbora za ekonomiju, finansije i budžet prisustvovali poslanici: Zoran Vukčević, Rešid Adrović, Filip Vuković, Damir Šehović, Almer Kalač, Strahinja Bulajić, Milutin Đukanović, Srđan Milić i Mladen Bojanić.

Sjednici su, u skladu sa članom 75 Poslovnika Skupštine, prisustvovali: Miodrag Radunović – ministar zdravlja i Mersad Mujević – direktor Uprave za javne nabavke.

Sjednici su, u skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine, prisustvovali: Kenan Hrapović – direktor Fonda za zdravstveno osiguranje, Milan Mijović – direktor Kliničkog centra Crne Gore, Budimir Stanišić – direktor Apotekarske ustanove „Montefarm“, Dražen Ljumović – pomoćnik ministra zdravlja, Stevo Muk – predsjednik Upravnog odbora NVO „Institut alternativa“ i Dragan Bojović – program koordinator NVO „Centar za monitoring i istraživanje (CEMI)“.

Rad sjednice su pratili predstavnici medija.

Konstatovano je da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje.

Za sjednicu je utvrđen slijedeći

D N E V N I R E D :

Kontrolno saslušanje na temu :

„JAVNE NABAVKE U SEKTORU ZDRAVSTVA“

Kopredsjedavajući, predsjednik Odbora, **Zoran Jelić** u uvodnom obraćanju podsjetio je da je Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje na 15. sjednici održanoj 24. jula 2013. godine, razmotrio inicijativu za održavanje kontrolnog saslušanja na temu: „Javne nabavke u sektoru zdravstva“, koju su podnijeli poslanici: Janko Vučinić, Radovan Asanović, Novica Stanić, Neven Gošović, Goran Tupanja i Andrija Popović i donio Odluku o kontrolnom saslušanju doktora Miodraga Radunovića - ministra zdravlja i Mersada Mujevića - direktora Uprave za javne nabavke, na navedenu temu. Takođe, shodno članu 67 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, odlučeno je da se na sjednicu pozovu: doktor Kenan Hrapović, direktor Fonda za zdravstveno osiguranje; doktor Milan Mijović - direktor Kliničkog centra Crne Gore i doktor Budimir Stanišić - direktor Apotekarske ustanove „Montefarm“.

---

¹ Poslanik Zoran Jelić je predsjednik Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje i član Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Takođe, dogovoreno je da sjednica traje 3 sata, imajući u vidu obaveze poslanika, kao i da polazeći od člana 76 Poslovnika Skupštine, svaki poslanički klub, preko svog predstavnika u odboru, može postaviti po dva pitanja gostima kako bi se sjednica završila u predviđenom roku i predloženo je da se pitanje postavlja u trajanju od 3 minuta, odgovor do 5 minuta, a da gosti imaju pravo uvodnog izlaganja najduže do 10 minuta.

Nakon uvodnog izlaganja predsjedavajući je dao riječ ministru zdravlja.

Ministar zdravlja, **Miodrag Radunović** pozitivnim je ocijenio inicijativu da se otvori tema u vezi sa problemom javnih nabavki u zdravstvenom sistemu, u cilju upoznavanja javnosti i Parlamenta sa realnom slikom nastalih i mogućih problema u realizaciji istih i ukazao da ista može podstaknuti na intenzivnije djelovanje donosioca odluka i veću participativnost zainteresovanih aktera civilnog društva i medija.

Podsjetio je da Zakon o zdravstvenoj zaštiti i Zakon o zdravstvenom osiguranju regulišu Ustavom zagarantovano pravo na zdravstvenu zaštitu, koja pored medicinskih mjera i postupaka liječenja obuhvata pravo na lijekove i medicinska sredstva. Ministarstvo zdravlja kreira politiku, kreira zakone koje usvaja Skupština i očekuje implementaciju donesenih zakona ali se ne bavi tenderima i javnim nabavkama za potrebe zdravstvenih ustanova. U postojećoj situaciji, ukazao je da nabavku lijekova i dijela medicinskih sredstava za potrebe građana i javnih zdravstvenih ustanova Crne Gore, vrši zdravstvena ustanova Apoteke Crne Gore „Montefarm“ koja je osnovana sa ciljem snabdijevanja građana Crne Gore lijekovima, kao i javnih zdravstvenih ustanova. Takođe, ukazao je da nabavku određenih medicinskih sredstava za potrebe javnih zdravstvenih ustanova, vrši centralizovano Fond za zdravstveno osiguranje, kao i da javne nabavke za pojedinačne potrebe javnih zdravstvenih ustanova, koje se uglavnom odnose **na** nabavku određenih medicinskih i nemedicinskih roba, vrše javne zdravstvene ustanove samostalno, od Kliničkog centra, Instituta za javno zdravlje, opštih bolnica, specijalnih bolnica do domova zdravlja u skladu sa utvrđenim planom javnih nabavki i obezbijeđenim finansijskim sredstvima. Nabavka lijekova i medicinskih sredstava, koja se finansiraju na teret budžeta za zdravstveno osiguranje, vrši se po proceduri propisanoj Zakonom o javnim nabavkama.

Naveo je da dugo trajanje procedure javnih nabavki, nekompletno dodjeljivanje ugovora i neizvršavanje ugovora od strane odabranih ponuđača, negativno utiče na kvalitet i dostupnost zdravstvene zaštite, smanjuje broj zdravstvenih usluga, uvećava troškove usluga i neposredno ugrožava osnovna prava pacijenta i korisnika što uslovljava da se pacijent obrati privatnom sektoru za nabavku lijekova ili usluga. Iskazao je stav da cilj javnih nabavki treba da bude centralizacija ili racionalizacija, uz stvaranje dobro uređenog jedinstvenog sistema javnih nabavki koji obezbjeđuju uslove za slobodnu i nediskriminatorску borbu između ponuđača kao učesnika u postupku javne nabavke, čime se ostvaruje racionalno i ekonomično trošenje javnih sredstava. Ocijenio je da transparentnost, slobodna komunikacija i pravna sigurnost u oblasti javnih nabavki doprinosi poboljšanju ukupnog

poslovnog ambijenta. Ministar je konstatovao da u uslovima ekonomskih teškoća u društvu, glavni prioritet u ovoj oblasti treba da bude otklanjanje svih nedoumica i pravilna primjena donijetih propisa uz što veću podršku stručnog i javnog mnjenja. Percepcija javnosti, naglasio je, govori o prisustvu korupcije u sistemu zdravstva na svim nivoima.

Iskazao je dilemu u pogledu rješenja, zašto i koji su razlozi za tender za lijekove koje ne možemo završiti za 12 mjeseci; zašto ne može već 17-18 mjeseci Fond zdravstvenog osiguranja da završi tender za nabavku laboratorijske opreme i reagenasa, i ukazao da se ne može, za sve slabosti i nezavršene tendere za nabavku kriviti Zakon o javnim nabavkama, već se mora suočiti sa slabostima u redovima institucija, u smislu nedostatka kapaciteta i znanja, kao i vidjeti, kakva je uloga dobavljača u ovom procesu.

U daljoj elaboraciji ministar je podsjetio da je Zakon o javnim nabavkama stupio na snagu 1. januara 2012. godine i da predstavlja jedan od sistemskih antikorupcijskih zakona usklađen sa relevantnim propisima Evropske unije, kojim je, između ostalog, uvedena mogućnost objedinjavanja nabavke, učinjen iskorak u unaprjeđenju transparentnosti monitoringa cjelokupnog procesa. U skladu sa propisom Vlade Crne Gore, odnosno nadležnog organa, jedinicama lokalne samouprave, ali i drugim naručiocima, omogućeno je osnivanje centralnog tijela javnih nabavki. Ministar je bio mišljenja da će se ovom centralizacijom procesa javnih nabavki i prenošenja ovlašćenja sa viših individualnih obveznika na jednog naručioca sa svojstvom pravnog lica, omogućiti i bolji nadzor nad sistemom javnih nabavki. Iskazao je stav da treba centralizovati javne nabavke za sve zdravstvene ustanove na jedno pravno lice i ojačati tu centralnu komisiju koja bi se bavila javnim nabavkama sa najkometentnijim ljudima u Crnoj Gori.

Ukazao je da je potrebno sistemski urediti monitoring i kontrolu dobavljača i iskazao dilemu da li se ima uvid u to koji dobavljači su dobili ugovore za nabavku lijekova, opreme, a da isti nijesu isporučeni; da li su ponudili opremu a nikada nijesu uspjeli da obezbijede servise ili rezervne djelove; da li imamo one koji se žale po zadatku kada nijesu kalkulirani na tender da bi usporili proces završetka tendera; da li rade u korist svoju ili nekih zainteresovanih; da li su svjesni zbog svega što se radi, trpi i ispašta građanin i iskazuje opravdano nezadovoljstvo i td.

Polazeći od navedenog ministar je konstatovao da je potpuno opravdana sumnja građana i percepcija moguće korupcije da to neko u lancu radi. Pozvao je institucije sistema da provjere rad svih aktera u lancu i ocijenio da se samo na takav način, uz analizu godišnjih izvještaja javnih nabavki, stavljanjem svih ugovora, odluka, rješenja na portal institucija i izlaganja javnosti otklanjaju sumnje i smanjuje percepcija javnosti o postojanju koruptivnih motiva i radnji u procesu javnih nabavki.

Pozvao je učesnike u procesu javnih nabavki da, u fazi pripreme, planiranja i objavljivanja poziva, Uprava za javne nabavke mora biti maksimalno uključena u cilju smanjenja rizika od grešaka.

Ponovio je da treba eliminisati normativne barijere i uvažiti specifičnosti zdravstvenog sistema i omogućavanje hitnih nabavki kada su životi u pitanju i saopštio da iskustva evropskih zemalja definišu zakonska rješenja,

takozvane bijele i crne liste ili hibrid između toga, dobavljača koji vide svoju različitu mogućnost u sistemu javnih nabavki, i upravo zauzimaju mjesta na ovim listama shodno svom profesionalnom i etičkom kodeksu. Obavijestio je Odbor da je u toku inicijativa za izmjene Zakona o javnim nabavkama, i da treba unaprijediti određene odredbe kojim će se omogućiti jednostavnije procedure za sprovođenje javnih nabavki za zdravstvo, kao i uvažiti specifičnost sistema i nekada hitnost nabavki pogotovo lijekova uzimajući u obzir i odredbe člana 14 direktive Evropskog parlamenta i Vijeća broj 2004/18 prema kojim nabavka sredstava za zaštitu zdravlja stanovništva treba biti izuzeta iz primjene odredaba ovog Zakona. Konstatovao je da skupštinskim radnim tijelima, institucije nadležne za oblast javnih nabavki, treba da podnose godišnje izvještaje u cilju jačanja transparentnosti i kontrole.

Direktor Uprave za javne nabavke, **Mersad Mujević**, konstatovao je da javne nabavke predstavljaju važnu komponentu svake savremene ekonomije i da je efikasan sistem javnih nabavki neophodan za ostvarivanje ciljeva slobodnog tržišta i obezbjeđivanja uslova tržišnog nadmetanja. Ukazao je da javne nabavke predstavljaju sektor u kome se sreću dva značajna segmenta državne ekonomije, s jedne strane javni sektor kao naručilac koji u postupku javne nabavke treba da obezbijedi da se trošenje novca poreskih obveznika vrši uz sprovođenje principa najbolje vrijednosti za novac i sa druge strane privatni sektor koji u ovom procesu kao ponuđač, također, ima ulogu inicijatora ekonomskog rasta. Ukupna vrijednost javnih nabavki, prema riječima direktora Fonda, iznosi oko 15% bruto domaćeg proizvoda.

Istakao je da su kroz Zakon o javnim nabavkama inkorporirani efikasni kontrolni mehanizmi i to kroz prevenciju i transparentnost postupka javnih nabavki, kao i transparentnost rada institucija koje se finansiraju javnim sredstvima. Takođe, ukazao je na dobru međunarodnu saradnju, ali i ukazao na potrebu jačanja međuinstitucionalne saradnje, na kojoj se najviše radi zadnjih nekoliko godina. Konstatovao je da proces javnih nabavki ne može samo Uprava za javne nabavke da iznese, već u tome moraju dati svoj doprinos i institucije sistema, poput institucija koje se bave antikorupcijskom politikom i politikom sukoba interesa i institucija koje se bave sprovođenjem Godišnjeg zakona o budžetu. Naveo je da je jedna od specifičnih vrsta nabavki, nabavka lijekova, jer pored primjene Zakona o javnim nabavkama naručilac je obavezan poštovati i niz materijalnih propisa koji regulišu ovu oblast, kao što je Zakon o zdravstvenom osiguranju, Zakon o lijekovima i niz podzakonskih akata. Ukazao je da se u praksi pokazalo da postoje određena nesnalaženja i da je jedan od značajnih problema i zamjerki na primjenu Zakona o javnim nabavkama upravo pitanje efikasnosti nabavke.

Potencirao je da naručiocima treba da znaju da pored objektivnih rokova i procedura, koje zahtijevaju određeni period, treba obratiti pažnju na to da je potrebno prije svega dobro planirati javne nabavke, obezbijediti stručna lica koja poznaju proceduru javne nabavke, predmet nabavke, stanje na tržištu, ekonomske aspekte nabavke i td. Pojasnio je da direktive EU nalažu minimalne vremenske rokove koji se moraju poštovati u određenim fazama

postupka javne nabavke i da naručilac ne smije odrediti kraće vremenske rokove od onih koji su propisani direktivama, a to su 37 i 52 dana. S tim u vezi, upoznao je Odbor da Zakon o javnim nabavkama u Crnoj Gori uvažava specifičnost male ekonomije i tržišta, kao i da je utvrđen vremenski rok od 22 i 37 dana.

Direktor Fonda za zdravstveno osiguranje, **Kenan Hrapović**, ukazao je da se nabavke medicinskih sredstava za potrebe više zdravstvenih ustanova uglavnom vrše putem centralizovanih tendera, čiji je nosilac, odnosno, naručilac Fond, dok centralizovane nabavke lijekova sprovodi apotekarska ustanova "Montefarm" na osnovu ovlaštenja i saglasnosti dobijenih od strane Ministarstva finansija, Ministarstva zdravlja i Fonda za zdravstveno osiguranje. Takođe, naveo je da se zahtjevi za pojedine srodne nabavke medicinskih sredstava prikupljaju od svih zdravstvenih ustanova, obrađuju i nakon objednjavanja količina, raspisuje zajednički tender za sve korisnike od strane Fonda kao naručioca. Istakao je da se potrebe jako kvalitetno i adekvatno planiraju i da sastav tenderskih komisija u postupcima javnih nabavki koje sprovodi Fond čine stručni ljudi, jer za svaki postupak javne nabavke Fond traži od direktora, odnosno, menadžera zdravstvenih ustanova da delegiraju, između ostalih, i predstavnike iz medicinske struke koji najbolje poznaju predmet javne nabavke. Sistem centralizovanja javnih nabavki, konstatovao je, pokazao se veoma opravdanim u Crnoj Gori, jer se kroz centralizovane nabavke dobija efektivna konkurencija sa kvalitetnim ponudama i naveo da su prednosti niži troškovi finansiranja nabavki i niže kupovne cijene, dok je za zdravstvene ustanove, kao korisnike, značajna prednost u smislu boljeg kvaliteta roba, sigurnosti i kraćih rokova isporuka.

U daljem izlaganju, direktor Fonda, dao je pregled postupaka javnih nabavki raspisanih od strane Fonda od 2010. godine do septembra 2013. godine i ukazao da je Fond u 2010. godini, objavio 26 postupaka javnih nabavki od čega je Državna komisija za kontrolu postupka javnih nabavki jedan postupak poništila zbog prigovora na javni poziv da Fond za zdravstveno osiguranje nije ovlašten da u ime i za račun Kliničkog centra i drugih zdravstvenih ustanova sprovede jednoobrazan postupak javnih nabavki. Pojasnio je da je Fond to radio u skladu sa tadašnjim zakonom, a upravo u momentu sprovođenja zakona stupio je na snagu novi Zakon o javnim nabavkama, koji je predvidio i tu opciju i naveo da su postupili po odluci komisije. U toku 2011. godine, obavljeno je ukupno 38 postupaka javnih nabavki od čega je Državna komisija za kontrolu postupka poništila jedan postupak i Fond je postupio po odluci Komisije. U 2012. godini, naveo je da je obavljeno 37 postupaka javnih nabavki od čega Državna komisija za kontrolu postupka u pet postupaka za pojedine „partije“, vratila na ponovni postupak ocjenjivanja, vrednovanja i odlučivanja Komisiji koju je formirao Fond. U toku 2013. godine, do septembra, Fond je obavio 27 postupaka javnih nabavki, od čega je Državna komisija za kontrolu postupka vratila samo jedan postupak na ponovnu procjenu odlučivanja i vrednovanja Komisije. Ukazao je, takođe, da Fond dosljedno primjenjuje Zakon na javnim nabavkama i pored određenih manjkavosti. U daljem izlaganju prezentirao je

pokazatelje ušteda na tenderima sprovedenim u 2011. godini - 2013. godini, odnosno, da je Fond uštedio 1.3 mil €, i da su cijene koje je Fond postigao niže nego u regionu i pojedinim zemljama EU. Takođe, potencirao je i odgovornost ponuđača u postupcima javnih nabavki i da su upravo ponuđači u velikom broju slučajeva odgovorni za poništenje određenih postupaka i nabavki, kao i da se uglavnom radi o formalno-pravnim propustima u ponudi koji doprinose tome da naručilac ponudu mora odbiti kao neispravnu, što u zdravstvu ne može biti prihvatljivo kada su rokovi u pitanju. Takođe, naveo je i da žalbe koje ponuđači podnose u pojedinim postupcima javnih nabavki, direktno utiču na dužinu trajanja tenderske procedure, kao i da određeni broj podnijetih žalbi ima i drugu pozadinu. U skladu sa navedenim, konstatovao je da ponuđači u određenim situacijama podnose žalbe radi dobijanja na vremenu potrebnog za pripremu ponude, dok u drugim slučajevima ponuđači podnošenjem žalbi, i na taj način prolongiranjem postupaka javne nabavke, stvaraju pretpostavke da se nabavka ugovorene robe vrši od njih, s obzirom da su oni dobavljači po prethodnom sprovedenom postupku javne nabavke. S tim u vezi, ukazao je da je ponuđačima putem navedenih radnji omogućena zloupotreba procedure javne nabavke i to bez posljedica i odgovornosti, što naručiocima stvara dodatne probleme u sprovođenju realizacije složene procedure javnih nabavki.

Direktor Kliničkog centra Crne Gore, **Milan Mijović**, obrazložio je da je Klinički Centar Crne Gore, centralna državna bolnica sa kapacitetom od oko 800 kreveta i da zapošljava 2.021 radnika, što predstavlja najveći pravni subjekt u državi i prezentirao podatke o pruženim uslugama na godišnjem nivou. Finansijskim planom za 2013. godinu, opredijeljena su sredstva iz Budžeta u iznosu od 43.387.660 €, a da je Odbor direktora Kliničkog centra usvojio finansijski plan u iznosu od 47.767.660 €, i ukazao da su iznosi za bruto lične dohotke od ukupnog iznosa 22.434.000 € i rashodi za materijale i usluge 19.787.976 €. Konstatovao je da je ukupan budžet nedovoljan, ali i da u okviru tog budžeta Klinički centar posluje uspješno. Takođe, naveo je da od navedenog iznosa 17.056.000 €, je opredijeljeno za lijekove i medicinska sredstva, kao i da je na osnovu Zakona o javnim nabavkama i na osnovu Odluke o vršenju centralizovanih javnih nabavki, data saglasnost Javnoj zdravstvenoj ustanovi apotekarske ustanove Crne Gore "Montefarm" da obezbijedi za Klinički centar lijekove u iznosu od 7.126.400 €, i da je data saglasnost Fondu za zdravstveno osiguranje Crne Gore za iznos 7.423.600 €.

Takođe, ukazao je da je putem donacija i drugih aktivnosti obezbijedeno povećanje iznosa javnih nabavki. Na kraju, plan javnih nabavki je iznosio 23.374.180 €, od čega Klinički centar vrši nabavke u iznosu od 8.824.189 €. Naveo je da je od 2011. Godine do danas sprovedeno preko 150 postupaka javnih nabavki u vidu tendera i preko 150 u vidu šopinga, kao i da je broj izjavljenih žalbi minimalan. Informisao je Odbor, da je Klinički centar, kao novinu, od nedavno u cilju transparentnog rada odobrio sve zahtjeve o dostupnosti informacija i dozvolio kompletan pristup svim dokumentima vezanim za javne nabavke, a da su, od 21. oktobra 2013. godine, na internet sajtu Kliničkog centra u dijelu „Tenderi“ objavljena sva dokumanta koja su

vezana za postupke javnih nabavki u Kliničkom centru. Konstatovao je da se u Kliničkom centru poštuje Zakon o javnim nabavkama i da nema privilegovanih ponuđača.

Direktor zdravstvene ustanove apoteka Crne Gore „Montefarm“, **Budimir Stanišić**, u uvodu podsjetio je na osnivanje i nadležnosti „Montefarma“ i ukazao da je „Montefarm“ osnovan 1991. godine, odlukom Skupštine Crne Gore, kao servis u službi sistema zdravstva i po mišljenju stručne javnosti opravdao svoje postojanje. Naveo je da, bezbjednost u sistemu kvaliteta nabavki lijekova i medicinskih proizvoda, sigurnost u pogledu kontinuiranih nabavki i smanjenje troškova s obzirom na veličinu nabavki, su tri osnovna cilja koja su ispunjena. Ukazao je da je „Montefarm“ do ove godine najveći donator crnogorskog zdravstva i naveo aktivnosti koje su sprovedene, kao i ukazao da su jasnim i transparentnim tenderskim procedurama značajno smanjili nabavne cijene lijekova. Naveo je da su u posljednje tri godine imali 33 tenderske procedure od kojih su dva tendera u cjelosti poništena a na 25 tendera nije bilo žalbi od učesnika, dok na tenderima u 2013. godini, nije bilo uopšte žalbi. U uporednom periodu od 2005. godine do 2012. godine, informisao je odbore da je ostvarena ukupna prosječnost smanjenje nabavnih cijena od 55%, i konstatovao da su analizirajući cijene 25 najučestalijih preparata, u istom tom periodu, došli do razlike od 9 miliona €, za iste količine i za iste preparate. Takođe, ukazao je da se posebna pažnja poklanja obezbjeđivanju lijekova za najosjetljivije djelove populacije. U daljem izlaganju, ukazao je da je „Montefarm“ uspijevao da skoro uvijek nabavi tražene lijekove i da nikada nije bilo nestašice insulinskih preparata, kao i da u stacionarnim ustanovama nije bila nestašica značajnih lijekova i medicinskih proizvoda. Obavijestio je da će se preuzimanjem šest apoteka "Galenika" Crna Gora koje treba da se otvore 1. decembra 2013. godine, pokriti kompletna teritorija države. Naveo je i da je najviše žalbi u odnosu na rad „Montefarma“ upućeno od strane penzionera, ali i ukazao da je osiguranicima, penzionerima, ove godine izdato na recept, zaključno sa 10. oktobrom, 2.780.000 kutija raznih lijekova. Na kraju, iskazao je mišljenje da novi Zakon o javnim nabavkama, koji se primjenjuje od 1. januara 2012.godine, uz sve kvalitete koje ima, ima i neke manjkavosti, i da je „Montefarm“ dao određene primjedbe i predloge za izmjenu Zakona.

Predsjednik Upravnog odbora NVO „Institut alternativa“, **Stevo Muk**, podsjetio je da je prije gotovo pet mjeseci, „Institut altertnativa“ pokrenula, odnosno, dala predlog da se ovo saslušanje održi. Iskazao je stav da ne bi mogao iz prethodnih izlaganja da zaključi, ni da je u Crnoj Gori bilo kašnjenja, niti da je bilo krupnih problema u sektoru javnih nabavki, niti da zbog toga neko u ovoj državi, a naročito pacijenti već dvije godine značajno pate. Neslažući se sa izjavama prethodnih učesnika, iskazao je mišljenje da činjenice i argumenti govore da postoje ozbiljni problemi i da postoje ozbiljna kašnjenja i nestašice. Takođe, naveo je da je ključni problem kod nabavki u zdravstvu taj, da se okvirni sporazumi koji su predviđeni Zakonom ne koriste, i predložio da članovi odbora obrate pažnju na tu problematiku. Ukazao je da

je to jedna dobra mogućnost, da se planira prije svega na višegodišnjem nivou, s jedne strane, i s druge, da se obezbijedi da se jedna vrsta predkvalifikacionog postupka, koji stvara ogromne probleme, zbog formalnih propusta i nedostataka, kako na strani naručioca tako i na strani ponuđača, prevaziđe na vrijeme. S tim u vezi, naglasio je da je zbog navedenog trebalo organizovati raspravu sredinom godine kako ne bi u 2014. godinu ušli sa istim problemom. Predložio je da treba stimulisati centralizaciju o kojoj je ministar govorio i primjenu okvirnih sporazuma propisati kao obavezu ili kao politiku Vlade. Ukazao je, da je pored institucija koje su ovdje, Državna komisiju za kontrolu postupka javnih nabavki, značajan faktor u ovoj oblasti, kao i Upravni sud. Takođe, naveo je da postoje različita tumačenja pojedinih odredbi Zakona o javnim nabavkama kod predstavnika institucija i da su zbog toga tako različiti pravni stavovi kod naručilaca. Iskazao je dilemu povodom stava direktora Fonda za zdravstveno osiguranje da je planiranje dobro i kvalitetno, i potencirao da ukoliko ne postoji višegodišnje planiranje, ne može se ići na okvirne sporazume.

Kopredsjedavajući, predsjednik Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje **Zoran Jelić**, podsjetio je da je na Odboru razmatrana inicijativa NVO „Institut alternativa“ i da ista nije dobila prohodnost u junu mjesecu. Nakon toga, grupa poslanika, na osnovu Poslovnika je podnijela Inicijativu shodno Poslovniku, koja je dobila prohodnost na Odboru, što je i rezultat današnjeg saslušanja.

Program koordinator NVO „Centar za monitoring i istraživanje“ (CeMI), **Dragan Bojović**, informisao je prisutne, da je CeMI u protekloj godini vršio opsežno istraživanje mogućih rizika, za pojavu korupcije u zdravstvenom sistemu Crne Gore u okviru projekta „Borba protiv korupcije u zdravstvenom sistemu“, podržanog od strane Ambasade Savezne Republike Njemačke u Podgorici. Takođe, ukazao je da je dostavljen odborima dio materijala iz studije koju je uradio CeMI, odnosno izvještaj koji se odnosi upravo na oblast javnih nabavki gdje se u jednom dijelu izvještaja navodi određena nesaglasnost propisa, odnosno, zakonskih odredbi iz oblasti zdravstva i javnih nabavki koje izazivaju određene probleme u praksi prilikom sprovođenja pojedinih postupaka javnih nabavki. Imajući u vidu navedeno, ukazao je da dostavljeni materijal „Rizici od korupcije u javnim nabavkama u crnogorskom zdravstvu i prijedlozi za njihovo prevazilaženje“, može pomoći sagledavanju problema u sektoru zdravstva i biti od koristi poslanicima prilikom odlučivanja.

Kopredsjedavajući, predsjednik Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, **Aleksandar Damjanović**, podsjetio je da je od strane NVO „Instituta alternativa“, 26. juna tekuće godine, stigla inicijativa za održavanje konsultativnog saslušanja, Odboru za zdravstvo, rad i socijalno staranje i Odboru za ekonomiju, finansije i budžet, na bazi koje je poslanik Janko Vučinić 2. jula ove godine podnio inicijativu za održavanje navedenog saslušanja. S obzirom da inicijativa nije prošla na Odboru za zdravstvo, rad i socijalno

staranje, opozicioni poslanici: Vučinić, Stanić, Gošović, Tuptionja i Popović, zatražili su po automatizmu sjednicu, odnosno, kontrolno saslušanje. Ocijenio je da su predstavnici relevantnih institucija pozvani na sjednicu, kao i da učešće dvije NVO može doprinijeti kvalitetu rasprave. Pohvalio je i dostavljanje pisanog materijala od strane NVO „CeMI“.

Takođe, podsjetio je da predstavnik Državne komisije za kontrolu postupka javnih nabavki nije pozvan na saslušanje iz razloga što je nedavno razmotren Izvještaj Državne komisije pred Odborom za ekonomiju, finansije i budžet i što će se o navedenom izvještaju raspravljati na plenumu. Takođe, napomenuo je i da je Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, matični odbor za godišnji izvještaj Agencije za lijekove i medicinska sredstva, u smislu Finansijskog izvještaja i definisanja planova za narednu godinu, kao i da je Odbor kroz izvještaj Državne revizorske institucije, pretprošle godine koja je posebno apostrofirala „Montefarm“, diskutovao i iznio neke stvari koje su se kasnije pokazale kao problematične, a koje mediji nijesu u dovoljnoj mjeri prenijeli.

Saglasio se sa izrečenim stavovima kolega poslanika u smislu izmjene načina rada na sjednicama odbora kada je na dnevnom redu kontrolno saslušanje, u smislu direktnog postavljanja pitanja bez prethodnih opširnih izlaganja.

Postavio je pitanje, šta radi Uprava policije u „Montefarmu“, i pozvao je ministra zdravlja da sagleda navode iz materijala koji je dostavio „CeMI“, naročito u dijelu koji se odnosi na bolnicu u Meljinama, a u kontekstu mreže zdravstvenih ustanova.

Poslanik **Strahinja Bulajić**, iskazao je dilemu u pogledu podataka koje je izrekao direktor Fonda za zdravstveno osiguranje, Kenan Hrapović, da je poništeno ili vraćeno na doradu osam ili devet postupaka za navedeni period, odnosno sedam po računanju poslanika Bulajića, a na 16. strani materijala „CeMI“-a koji je dostavljen neposredno prije sjednice od strane „CeMI“-a, kaže se da je u posmatranom periodu u cjelosti ili djelimično, poništeno ili vraćeno na ponovno odlučivanje najmanje 40 javnih postupaka, javnih nabavki u zdravstvenom sektoru.

Poslanik **Mladen Bojanić**, ukazao je da su javne nabavke jedna od oblasti na koju bi trebalo obratiti pažnju, jer se radi o 400 miliona € vrijednosti javnih nabavki u prošloj godini, što je 14,5% BDP-a države. Takođe, naveo je da taj iznos u Crnoj Gori predstavlja ogroman uticaj na tržište, odnosno na konkurenciju na tržištu iz svih oblasti, kao i da taj iznos sredstava utiče na stvaranje ogromnog prostora za korupciju. Ocijenio je da Vlada u dovoljnoj mjeri ne kontroliše javne nabavke. U prilog navedenoj tezi naveo je da je budžet Državne komisije za kontrolu javnih nabavki oko 190 hiljada € godišnje, a da treba da kontrolišu 400 miliona € prometa, odnosno, da je njihov udio u ukupnom dijelu pola prometa od ukupnog iznosa sredstava koji kontrolišu. Iskazao je mišljenje da Komisija ne može obaviti svoj posao, imajući u vidu kapacitete i resurse. Takođe, ukazao je da je problem u Crnoj Gori, po pitanju javnih nabavki i nekih drugih oblasti, veći u implementaciji i

spровоđenju zakona i kontroli tih zakona, nego u samim zakonima, i založio se za dalje osnaživanje Komisije u pogledu jačanja nezavisnosti u smislu da izbor članova Komisije vrši Skupština.

Postavio je pitanje ministru zdravlja, koje su okolnosti sprječavale i onemogućavale sprovođenje Zakona o javnim nabavkama. Interesantnim je ocijenio konstataciju direktora KCCG, da je Kliničko - bolnički centar privredni subjekt, odnosno, pravni subjekt sa najvećim brojem zaposlenih u Crnoj Gori i ukazao da je to jedan od pokazatelja i rezultata ove države, odnosno njene ekonomske politike.

Ministar zdravlja, **Miodrag Radunović**, naveo je da je na čelu velikog sistema i ukazao da je praćenje realizacije ugovora o javnim nabavkama, upravo na naručiocima, i da nije uloga Ministarstva zdravlja u tome. Potencirao je ulogu Državne revizorske institucije, koja shodno Zakonu može da „uđe“ u svaku zdravstvenu ustanovu i ukazao na mogućnost davanja preporuke da DRI izvrši kontrolu zdravstvenog sistema, odnosno institucija koje ga čine. Takođe, naveo je da nije svaka percepcija na mjestu, kao i da je tačno da je bilo problema sa nabavkom lijekova i da problemi nijesu samo u Zakonu o javnim nabavkama, već i u nedostatku kapaciteta i odnosu dobavljača.

Poslanik **Zoran Vukčević**, ukazao je da je briga o zdravlju građana jedna od najvažnijih, ako ne i najvažnija funkcija koju država treba da obezbijedi, a kao jedan od važnih kriterijuma naveo obezbjeđivanje snabdjevenost lijekovima. Postavio je pitanje, direktoru „Montefarm“-a, da li se on slaže sa konstatacijama da je bilo nestašice lijekova kao i da li je tokom 2012. i 2013.godine bilo nestašice insulina.

Direktor Montefarma, **Budimir Stanišić**, pojasnio je da se nikada nije desilo da nije bilo lijekova, ali i da je u maju i junu prošle godine bilo značajnih nestašica kada su u pitanju lijekovi izdati na recept. Kao razlog navedenog, naveo je da je prvi uzrok bio taj što je došlo do promjena pozitivne liste, pa se određeni broj preparata koji su bili na novoj listi nijesu mogli naći na tenderu, dok ih ne usvoji Upravni odbor Fonda, a drugi razlog je bio potpuni prestanak rada apoteka u sastavu Galenika Crna Gora, koja je imala 15 apoteka, koje su imale svoj dio u izdavanju lijekova na recept. Kao treći razlog naveo je, poništenje tendera koji je Državna komisija poništila prošle godine iz formalno pravnih razloga. U 2013.godini, ukazao je da je za prvih devet mjeseci preko 500 hiljada kutija lijekova izdato više kroz apoteke Montefarma nego prošle godine. Naveo je da u tekućoj godini nije zabilježena ozbiljna i zabrinjavajuća nestašica lijekova, već da je snabdjevanje bilo na zadovoljavajućem nivou u smislu da životi građana Crne Gore nijesu bili ugroženi u situacijama kada određeni preparati, privremeno, nijesu bili u prometu.

Takođe, pojasnio je zašto je desetak preparata koji se izdaju na recept nedostajalo ove godine, i naveo da je tender, koji je raspisan 3. decembra prošle godine sasvim uredno planiran od strane zdravstvenih ustanova. U daljem izlaganju ukazao je da je na tenderu, koji ima hiljadu pozicija, koji je imao preko dvedeset hiljada stranica dokumentacije, koji ima 22 učesnika,

bilo samo dvije žalbe. Na tom tenderu je pet ponuda poništeno po Zakonu o javnim nabavkama, zbog toga što folija u kojoj se nalazi garancija ponude nije zapečaćena voskom. Ponuđači nijesu zapečatili foliju u kojoj se nalazi garancija i Državna komisija je njihove ponude poništila. U njihovim ponudama od 90 pozicija, 70 pozicija sadrže ponude koje su ponudili samo ovi ponuđači čija je ponuda poništena. Konstatovao je da nije bilo načina da se izabere drugoplasirani, jer drugoplasiranog ponuđača nije bilo i da je zbog toga postojala blaža nestašica lijekova. Što se tiče insulina, ponovio je da, ni jednog dana u zadnjih deset godina ni jedan građanin Crne Gore, nije bio životno ugrožen, zato što preparata insulina nije bilo u našim apotekama, da je insulin koji se nabavlja za naše građane vrhunskog kvaliteta i da je prošle godine obezbijedena donacija od 420 hiljada € u preparatima insulina, koji su ponuđači donirali zdravstvu Crne Gore na predlog direktora Montefarma, uz saglasnost Ministarstva zdravlja.

Poslanik, **Janko Vučinić**, postavio je pitanje ministru zdravlja, zašto je Komisija za nabavku iz Fonda zdravstva u istom sastavu godinama, i naveo da su u toj Komisiji najzastupljeniji predstavnici Kliničkog centra, koji najviše naručuje medicinskog materijala, i ukazao na mogućnost da Komisiju čine i predstavnici domova zdravlja. Takođe, interesovao ga je i komentar u vezi sa tenderom za nabavku laboratorijskog materijala imajući u vidu trajanje tendera četiri godine i mogućnost namještanja tendera.

Direktoru KCCG, postavio je pitanja koja su se odnosila na rekonstrukciju Odjeljenja za grudnu hirurgiju i zatražio da se pojasni zašto je taj novac umjesto Kliničkom centru uplaćivan na račun firme Biznis Montenegro AD, kao i da li je ispoštovan postupak raspisivanja tendera i da li su izvođači odabirani po tenderu. Takođe, interesovala ga je i rekonstrukcija Poliklinike Kliničkog centra, koja je počela u 2012. godini, u martu mjesecu, a završetak radova planiran za šest mjeseci. Međutim, završena je tek 2013. godine. Naveo je podatke da je predviđeni novac bio prvo 400 hiljada €, pa 600 hiljada €, pa 800 hiljada €, pa da se došlo do 1,2 miliona €. Takođe, naveo je da su 80% bila donirana sredstva i postavio pitanje zbog čega na sajtu Kliničkog centra Crne Gore nema ugovora o poklonu za vrijednost izvedenih radova u visini 80%, odnosno, oko 260 hiljada €. Poslanik Vučinić je iskazao interesovanje i da li je prije otpočinjanja rekonstrukcije Poliklinike postojao predračun radova, kao i da li je Upravni odbor dao saglasnost za te radove, odnosno šta je uticalo na dvostruko povećanje te cijene.

Direktoru Montefarma postavio je pitanje da li je tačno da je kompanija DAKOM na tenderu dobila posao vrijedan 100 hiljada € i da li je praksa da onaj ko donira, bude prvorangirani na tenderu.

Ministar zdravlja, **Miodrag Radunović**, odgovorio je da Ministarstvo zdravlja aktivno radi na borbi protiv korupcije u zdravstvu i smanjenja percepcije korupcije u zdravstvu, i kroz izlaganje podsjetio na ključne aktivnosti. Takođe, pojasnio je da mreža zdravstvenih usluga u stvari predstavlja sve javne zdravstvene ustanove koje imamo u sistemu čiji je osnivač država, zatim one sa kojima Fond potpisuje ugovore za potrebe

dostupnosti zdravstvene zaštite, a tu je kompletna stomatološka zdravstvena zaštita primarnog i sekundarnog nivoa, odnosno, 120-130 privatnih zdravstvenih ustanova. Takođe, naveo je da tu spadaju institucije koje su prepoznate shodno kriterijumima kada komisija donosi odluku koja je pri Fondu, ali se sastoji od predstavnika svih institucija koje postoje. U odnosu na istraživanje NVO „CeMI“, ukazao je na postojanje mogućnosti da klinika „Optimal“ nije bila u jednom dijelu uključena. Saopštio je da je klinika „Optimal“ zajedno sa Specijalnom bolnicom „Kodra“ dobila da radi prednji segment, odnosno kataraktu, za operacije. U daljem odgovoru ukazao je da je kredit Svjetske banke, Projekat unapređenja zdravstva u Crnoj Gori odobren 11. juna 2004. godine, u skladu sa Sporazumom o korišćenju ovog zajma koji je potpisan između Crne Gore i Međunarodne banke za obnovu i razvoj i naveo da je Vlada pri dobijanju ovog kredita formirala nadzorni komitet još 2004. godine, shodno ljudima koji su na čelu institucija sistema. Taj nadzorni komitet čine ministar, direktor Fonda zdravstvenog osiguranja, dekan Medicinskog fakulteta, direktor Kliničkog centra, direktor Instituta za javno zdravlje, direktor Doma zdravlja u Podgorici kao najveće institucije na primarnom nivou i svim tim sjednicama prisustvuje mreža za podršku. U nastavku ministar je elaborirao detalje vezane za navedeni tender i zaključio da Ministarstvo zdravlja nije radilo javne nabavke i da je prije nego što bi se raspisao javni poziv morala da se prođe procedura kod specijaliste za javne nabavke pri Svjetskoj banci u Vašingtonu. Takođe, saopštio je da je dobio dopis od g-đe Angeline Vuković o postojanju koruptivnih radnji oko navedenog tendera i uputio je da svoja saznanja u tom predmetu prijavi institucijama sistema. Ponovio je da je polazeći od podataka koje je imao kao predsjednik Nadzornog komiteta i kao ministar zdravlja, sve urađeno u skladu sa zakonom, jasno i transparentno.

Direktor KCCG, **Milan Mijović**, pojasnio je da nedostatak kadra, prostora i opreme dovodi do liste čekanja u određenim segmentima i naveo da je na prvom mjestu na listi čekanja u protekloj godini bila oftalmologija, sa najvećem brojem pacijenata koji su čekali na operacije katarakte. Nakon toga, to su pacijenti koji čekaju na kataterizacije, dok nekih drugih velikih listi čekanja nema i da postoje liste čekanja za ortopediju i za pejsmejker a da ne postoje liste čekanja za operacije na grudnoj hirurgiji i hirurgiji dojke jer se sve operacije maligniteta završavaju u roku od 30 dana. Takođe, naveo je da Centar za grudnu hirurgiju hiruške klinike Kliničkog centra sa kapacitetom od 16 kreveta na godišnjem nivou obradi 1300 pacijenata i predstavlja rekord u cijeloj Jugoistočnoj Evropi. Ukazao je da je jasna antikoruptivna mjera kada su u pitanju liste čekanja transparentan prikaz listi čekanja koje se ažuriraju redovno i da na novom sajtu Kliničkog centra postoji jedan poseban segment koji će se baviti listama čekanja. Takođe, naveo je da pojedini podaci koje je iznio poslanik Vučinić nijesu precizni i detaljno elaborirao pitanje rekonstrukcije i adaptacije Centra za grudnu hirurgiju, kao i iskazao spremnost da sve podatke na zahtjev poslanika dostavi. Takođe, obrazložio je i detalje koji su se odnosili na rekonstrukciju Poliklinike, kao i da će sva dokumentacija za nekoliko dana biti dostupna. Takođe, potencirao je da je

jedna od najznačajnijih antikoruptivnih sistemskih mjera kada su u pitanju rad ljekara i medicinskog osoblja, sistem centralnog zakazivanja pregleda. Kada su u pitanju donacije, naveo je da je firma „Dakom“ ravnopravno učestvovala sa ostalim i da je izabrana prvorangirana po kvalitetu i cijeni.

Direktor Fonda za zdravstveno osiguranje, **Kenan Hrapović**, pojasnio je da su, u vezi sa Fondom, dva tendera poništena, a pet vraćeno na ponovni postupak. Takođe, naveo je da je Fond zdravstva u protekle tri godine intenzivno, više puta tražio izmjene i dopune Zakona o javnim nabavkama. Takođe, iskazao je tvrdnju da Fond dobro planira potrebe, ali i da je jedna od manjkavosti nedostatak novčanih sredstava, jer je budžet iz godine u godinu manji u odnosu na ono što je stvarno potrebno.

Pojasnio je da kada Fond zdravstva raspisuje neki javni poziv, traži od direktora zdravstvenih ustanova da delegiraju svoje stručne kadrove, odnosno one koji učestvuju u komisijama Fonda. Takođe, pojasnio je da je u periodu dok nije došao u Fond zdravstva, četvorogodišnji tender bio raspisan za Klinički centar, Dom zdravlja Podgorica, Dom zdravlja Nikšić i Opštu bolnicu Nikšić. Ono što se dešavalo u prethodnom periodu jeste da su određeni dobavljači donirali aparate za laboratoriju domovima zdravlja i određenim bolnicama, kako bi navedene ustanove na osnovu tih poklonjenih aparata nabavljale neophodne reagense isključivo od tih ponuđača. Dalje, naveo je da je u cilju ukidanja navedene prakse pojedinih dobavljača, a u saradnji sa ministrom zdravlja, definisana ideja koja se realizovala kroz raspisivanje tendera u decembru mjesecu prošle godine. Stoga, količine nabavljene prethodnim tenderom nijesu bile potrošene u predviđenom četvorogodišnjem roku, pa su na taj način zdravstvene ustanove raspolagale reagensima i nakon navedenog roka, odnosno nijesu bile ugrožene po pitanju reagenasa. Na kraju, iskazao je spremnost detaljnog elaboriranja dešavanja po navedenom postupku.

Poslanik, **Izet Bralić**, ukazao je na potrebu izmjene termina „kontrolno saslušanje“, zbog percepcije javnosti o tome i saglasio se sa predlogom jednog broja poslanika da se ubuduće izmijeni procedura rada kada su saslušanja u pitanju.

Konstatovao je da je rad ljekara, Ministarstva i Fonda za zdravstvo uslovio da već nepravedno duži period imamo u javnosti stvaranje utiska da se nigdje i u nijednom drugom segmentu ne rade javne nabavke, već se rade samo u zdravstvu. Ukazao je na nejednaku dostupnost lijekova na teritoriji države i naveo nekoliko primjera građana iz opština na sjeveru Crne Gore, i postavio pitanje šta je urađeno sa mrežom distribucije lijekova i racionalizacije troškova. Takođe, ocijenio je da problemi u zdravstvu nijesu problemi samo zakona, niti su problemi personalni, niti su problemi kadrovske nesposobnosti, već da veliki dio problema proističe iz budžeta namijenjenog za zdravstvo i založio se za promjenu politike finansiranja zdravstva. Postavio je pitanje da li je kontrola ugovora koji sprovodi Državna komisija u skladu sa njenim nadležnostima, te da li je ona u konfliktu interesa, kao i kako su uređena žalbena tijela kod nas, i kako je to u drugim državama u okruženju.

Poslanik, **Srdan Milić**, ukazao je da se navodi u Izvještaju Državne komisije za kontrolu postupka javnih nabavki i ono o čemu je govorio, direktor Fonda za zdravstveno osiguranje, ne slažu, i najavio da će zatražiti dodatne informacije. Takođe, interesovalo ga je da li su ostale institucije, pored Ministarstva zdravstva, imale posebne telefone za kontakte sa javnošću, i založio se za uspostavljanje sistema koji bi imao niže troškove i bolju snabdijevenost lijekovima.

Direktor Uprave za javne nabavke, **Mersad Mujević**, pojasnio je kontrolne funkcije, nadležnosti i ovlašćenja Državne komisije, s jedne strane, i sa druge strane pitanje uređenosti žalbenih tijela. Istakao je da je u jednom dugom monitoringu od kako je startovao novi Zakon o javnim nabavkama, od strane: Evropske komisije, Svjetske banke, i drugih relevantnih institucija ova nadležnost Državne komisije klasičan sukob interesa i da je u tim procjenama mjerenja performansi upravljanja javnim finansijama dobijena jako visoka ocjena u svim kategorijama, osim u tom pravcu gdje taj kriterijum nije ispunjen iako žalbeni sistem funkcioniše kvalitetno i zadovoljavajuće. Saopštio je da je formirana radna grupa koja radi na unaprjeđenju određenih rješenja predviđenih Zakonom o javnim nabavkama. U odnosu na organizacije i iskustva u regionu naglasio je da korektivne direktive ne regulišu institucionalno uređenje žalbenih postupaka, da postoje različiti modeli i različite pravne tradicije. U odnosu na „netašicu lijekova“ naveo je da je u pitanju bila jedna od ekstremnih situacija na osnovu koje se ne smije donositi generalni zaključak. Ukazao je da je broj poništenih ili vraćenih postupaka javnih nabavki u sektoru zdravstva rezultat ostvaren na nivou svih obveznika primjene Zakona o javnim nabavkama, a ne samo Fonda za zdravstvo, Kliničkog centra i Ministarstva zdravlja. Takođe, ukazao je da se u navedenim situacijama okvirni sporazumi predviđeni Zakonom primjenjuju u velikoj frekvenciji, ali da oni ne predstavljaju postupak javne nabavke već se njima utvrđuju uslovi za zaključivanje ugovora o javnoj nabavci sa dobavljačima.

Direktor Fonda za zdravstveno osiguranje, **Kenan Hrapović**, naveo je da je saopštio da je u 2012. godini, objavljeno 37 postupaka javnih nabavki, od čega je Državna komisija za kontrolu postupka javnih nabavki pet postupaka za pojedine partije vratila na ponovni postupak, ocjenjivanje, vrjednovanje i odlučivanje. U Izvještaju Državne komisije naveo je da stoji za Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore pet postupaka javnih nabavki, što je u skladu sa izvještajem i prethodno izrečenim.

Poslanik, **Srdan Milić**, ukazao je da Komisija za kontrolu postupka javnih nabavki vrši kontrolu nabavki čija je vrijednost iznad 500 hiljada €, i da je bilo djelimično poništenih postupaka.

Poslanik, **Neven Gošović**, saopštio je da osnovni cilj u crnogorskom zdravstvu, treba da bude stvaranje mogućnosti da svaki pacijent na liječenju

bilo gdje u Crnoj Gori u bilo kom trenutku bude adekvatno zbrinut, i da se stvore uslovi da lijek u bolnici i van bolnice bude pacijentima dostupan onda kada im je potreban u svakom trenutku. Naveo je i da izvještaj koji će se uputiti Skupštini treba da sadrži zaključke, odnosno predlog mjera, da se prije svega u 2014. godini, i u daljem vremenskom periodu, ne desi situacija bilo kakvih nestašica lijekova ili medicinskog materijala.

Konstatovao je i da je, uzimajući u obzir preovladavajući stav sa rasprave, potrebno sagledati mogućnost da se obezbijedi centralizovanje javnih nabavki u Crnoj Gori, odnosno, da u Crnoj Gori bude uspostavljen centralizovani sistem javnih nabavki u zdravstvu koji će obezbijediti da se nabavka lijekova, opreme i medicinskog materijala vrši na jednom mjestu u Crnoj Gori. Naveo je primjer da je u Republici Srbiji u toku postupak uspostavljanja centralizovanog sistema i da je Ministarstvo zdravlja, odnosno Vlada Republike Srbije utvrdila Predlog uredbe kojom se uređuje način centralizacije sistema javnih nabavki, gdje je kao prednost navedena mogućnost velikih ušteda sredstava namijenjenih za javne nabavke u zdravstvu, čak u procentu od 20 do 50% i da je to jedna od najznačajnijih anti-koruptivnih mjera u zdravstvu kada su u pitanju javne nabavke. Postavio je pitanje ministru zdravlja da li je pokrenuta inicijativa prema Vladi da se u Crnoj Gori uspostavi centralizovani sistem javnih nabavki u zdravstvu i da li se razmatra takva mogućnost.

Ministar zdravlja, **Miodrag Radunović**, ukazao je da u Zakonu o zdravstvenom osiguranju postoji jedan stav, gdje centralizovanje javne nabavke za zdravstvene ustanove treba da radi Fond za zdravstveno osiguranje i naveo da treba ojačati kapacitete i ukazao na spremnost da pokrene inicijativu u ime Ministarstva i institucija zdravstva, da se formira jedno tijelo koje će se time baviti, što bi mogao biti jedan od zaključaka sa ove sjednice ili da se u novom Zakonu o javnim nabavkama predvidi mogućnost osnivanja tijela koje bi se bavilo navedenim.

Poslanica, **Zorica Kovačević**, ukazala je da je nestašica lijekova i potrošnog materijala izazvala opravdano nezadovoljstvo građana u Crnoj Gori, i iznijela mišljenje da nadležne institucije i poslanici treba da ulože napore kako bi u narednom periodu zdravstveni sistem raspolagao dovoljnom količinom lijekova i potrošnim materijalom, i pružao kvalitetnu zdravstvenu zaštitu građanima. Ukazala je da dijeli mišljenje sa poslanikom Gošovićem u dijelu da je nestašica lijekova posljedica dugog trajanja tendera, kao i u dijelu da se centralizuju javne nabavke u oblasti zdravstva. Takođe, ukazala je da prioritet ne daje jeftinim lijekovima već kvalitetnim, sigurnim i efikasnim. Istakla je da nije saglasna sa konstatacijama da je za nestašicu lijekova odgovoran ministar, već da je to odgovornost koju treba svi da podijele. Poslanicu Kovačević, interesovalo je zbog čega se građanima koji kupuju lijekove i medicinska sredstva u privatnim apotekama ne refundira cjelokupni iznos cijene, s obzirom da tih lijekova nema u državnim apotekama „Montefarma“, i iskazala interesovanje šta će se uraditi povodom obezbjeđivanja dovoljnog broja reagensa kako građani ne bi čekali u

Kliničkom centru za analize koje treba da se sprovode i u domovima zdravlja. Između ostalog, postavila je pitanje da li je uspostavljena komunikacija sa Ministarstvom finansija kako bi se obezbijedila sredstva za nabavku hitnih lijekova, nedostajućih lijekova i za nabavku reagenasa do onog momenta dok tenderi ne budu završeni.

Ministar zdravlja, **Miodrag Radunović**, konstatovao je da su svi lijekovi koji se nalaze na tržištu Crne Gore kvalitetni, bezbjedni i efikasni, kao i da je Agencija za lijekove i medicinska sredstva bogatstvo koje Crna Gora mora da vrednuje. U skladu sa tim, ukazao je da Agencija intezivno i efikasno vodi računa da se serije lijekova sa „nus pojavama“ ne pojavljuju u prometu, štiteći, na taj način, zdravlje građana. Takođe, ukazao je da većina lijekova registrovana u zemljama Evropske unije imaju dozvolu Evropske agencije za medicinska sredstva (EMA) i Američke agencije za hranu i lijekove, kao i da tek na osnovu tih sertifikata, a poštujući Zakon o lijekovima kojim je predviđen rok za registraciju lijekova od 7 mjeseci, lijekovi mogu biti dostupni građanima.

Direktor Apotekarske ustanove „Montefarm“, **Budimir Stanišić**, ukazao je da svaki lijek koji uđe u Montefarm ima sertifikat o kvalitetu i registrovan status kod Agencije za lijekove i medicinska sredstva, kao i da ne postoje relevantni podaci na osnovu kojih se može sumnjati u kvalitet lijekova. Potencirao je da izbor najjeftinijih lijekova na tenderu ne znači niži nivo kvaliteta istih, s obzirom da svi lijekovi imaju sertifikate o kvalitetu od strane crnogorske Agencije za lijekove i medicinska sredstva ili od evropske Agencije za lijekove. Takođe, saglasio se sa idejom o formiranju centralne komisije koja će da obavlja poslove u vezi sa javnim nabavkama u zdravstvu, s obzirom da će na taj način „Montefarm“ imati obavezu samo da distribuira po osnovu njenih odluka.

Kopredsjedavajući, poslanik **Aleksandar Damjanović**, iznio je mišljenje da je potrebno maksimalno centralizovati što više segmenata javnih nabavki u Crnoj Gori, smatrajući da će se za iznos od 350 ili 400 mil. €, koliko je vrijednost javnih nabavki na godišnjem nivou, ostvariti jednak obim usluga i radova i td., uz eventualno veći kvalitet i za 20 - 30% nižu cijenu, s obzirom, da se na taj način uspostavlja jača pozicija prema ponuđačima i eliminišu njihovi zahtjevi koji u datim situacijama nijesu realni. Takođe, istakao je obavezu odbora da povodom zajedničke sjednice, utvrde zaključke na nekoj od narednih, zasebnih, sjednica odbora.

Direktor Fonda za zdravstveno osiguranje, **Kenan Hrapović**, povodom konstatacija poslanice Kovačević, istakao je da pacijenti imaju mogućnost refundiranja sredstava koje su platili privatnoj ustanovi za laboratorijske pretrage, lijekove i druge medicinske usluge, ali samo do visine one cijene koja je definisana članom 47 Pravilnika Fonda, odnosno onog iznosa koji bi se platio javnoj zdravstvenoj ustanovi u Crnoj Gori. U skladu sa tim, potencirao je da je potrebno definisati stavove u cilju izmjena budućih javnih nabavki lijekova i medicinskih sredstava, kako se ne bi dolazilo do situacija u kojima

pacijenti „moraju“ dobijati zdravstvenu zaštitu od privatnih institucija. Takođe, ukazao je da Fond, na zahtjev zdravstvene ustanove za odobravanje novčanih sredstava za kupovinu laboratorijskih reagensa, odmah daje saglasnost za raspisivanje postupka u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i nakon toga odobrava sredstva za plaćanje predmetne javne nabavke svakoj zdravstvenoj ustanovi koja ima potrebu za tim.

Direktor Uprave za javne nabavke, **Mersad Mujević**, povodom konstatacija o eventualnom uvođenju centralizacije javnih nabavki, ukazao je da je članovi 32 i 33 Zakona o javnim nabavkama omogućavaju objedinjene javne nabavke. Takođe, ukazao je da postoji više koncepata centralizacije u svijetu, kao i da ni jedna zemlja koja je imala, duži vremenski period, samo decentralizovani ili samo centralizovani sistem javnih nabavki nije ostala na tome. Upoznao je Odbor sa iskustvom zemalja Evropske unije u kojima je uspostavljen sistem centralizacije javnih nabavki i ukazao da su uštede troškova primjene navedenog sistema svega 1, 2 eventualno 3%. Takođe, ukazao je da je na zahtjev Fonda zdravstva, a posredstvom člana 32 Zakona o javnim nabavkama u Crnoj Gori uveden sistem objedinjavanja javnih nabavki kojim je realizovana ušteda troškova od 1%. Direktor Uprave, istakao je da je postojeći modalitet u Crnoj Gori definisan unutrašnjim organizacijom državne uprave, gdje značajan broj tih organa potpada pod jednu instituciju. U završnom izlaganju, iznio je dilemu u vezi sa poštovanjem navedene organizacije državne uprave, kao i mišljenje da je, u postojećem ekonomskom stanju Crne Gore u kojem mala i srednja preduzeća stvaraju 60 - 70% BDP-a, centralizacija visoko rizična. Takođe, iznio je stav da je u postojećim uslovima poludecentralizovani sistem prilagodljiviji i efikasniji, kao i da je ovo pitanje potrebno ozbiljno razmotriti prilikom rada na izmjenama Zakona o javnim nabavkama.

Poslanik **Janko Vučinić**, obavjestio je da je upoznat sa činjenicom o pokrenutom istražnom postupku po osnovu tendera koji je raspisalo Ministarstvo zdravlja, kao i da je imao uvid u izjavu zaposlenog firme „Siemens“ koji je naveo da je na molbu pomoćnika ministra, gospodina Todorovića, napravio specifikaciju za opremu. S obzirom da je ponuda firme „Siemensa“ bila prvorangirana, poslanik je konstatovao da navedeno izaziva sumnju u vezi sa poštovanjem procedure raspisivanja tendera. Poslanik je, takođe, iskazao dilemu da li je procijenjena vrijednost opremanja Poliklinike iznosila 700.000 € ili je ta vrijednost, na kraju, dostigla iznos od 1 200 000€.

Ministar zdravlja, **Miodrag Radunović**, ukazao je da Ministarstvo zdravlja, shodno potrebama zdravstvenih ustanova, raspisuje tendere u skladu sa procedurama utvrđenim sporazumom, na način da jedna specifikacija može biti zadovoljena tj. može dobiti saglasnost Svjetske banke, ukoliko se najmanje tri firme prijave na konkurs. Takođe, ukazao je da je potrebno utvrditi odgovornost ukoliko je došlo do povrede procedura u prethodno pomenutom segmentu, s obzirom da Svjetska banka neće dozvoliti

da specifikacija bude uniformna tj. neće dozvoliti samo jednoj firmi da konkuriše.

Direktor Kliničkog centra Crne Gore, **Milan Mijović**, potencirao je da postoji cjelokupna i precizna dokumentacija u vezi sa dodijeljenim donacijama, na osnovu koje se može ostvariti uvid u ugovore zaključene sa donatorima, iznos donacija, kao i način upotrebe dobijene donacije. Obrazložio je, da je donacija namjenjena za Polikliniku sprovedena u tri dijela. Prvi dio je bio namijenjen firmi za izvođenje građevinskih radova, drugi, za renoviranje Poliklinike i treći, za opremanje Poliklinike, kao i da je procijenjena vrijednost navedenih građevinskih radova iznosila 700 000€. Istakao je, da projekti koje je izradio Klinički centar i danas primaju donacije, kao i da je posljednju donaciju donirala UNIQA osiguranje za opremanje Ginekologije u cilju dostizanja visokog standarda koji je neophodno da ima Poliklinika.

Kopredsjedavajući sjednice, poslanik **Zoran Jelić**, zaključio je da je nakon tročasovnog zasijedanja na temu „Javne nabavke u sektoru zdravstva“ neophodno utvrditi kvalitetne zaključke o kojima bi se na sljedećim, zasebnim, sjednicama odbori usaglasili.

* * *

Sjednica je završena 14.35 časova.

Sastavni dio ovog zapisnika čine stenografske bilješke i audio zapis sa sjednice.

Broj: 00-63-12/13-

Broj: 00-63-7/13-

SEKRETARI ODBORA

Momir Joksimović, s.r.
s.r.

Nađa Vukicević, s.r.
Damjanović, s.r.

PREDSJEDNICI ODBORA

Zoran Jelić,

mr Aleksandar